

STOCKHOLMS
IDROTTSFÖRVALTNING
Handläggare:

TJÄNSTEUTLÅTANDE IdN 2006-12-19
2006-11-21 Nr 19

Åke Roxberger
Anders Berlin
Kjell Olofsson
Dnr 425/201/06

Till
Idrottsnämnden

Gubbängens speedwaybana – hemställan om riktvärde för verksamheten

FÖRSLAG TILL BESLUT

Stockholms idrottsförvaltning föreslår att idrottsnämnden beslutar att

1. hemställa hos länsstyrelsen att länsstyrelsen fastställer ett till rådande situation anpassat riktvärde för bulleremissionen från speedwaytävlingarna.
2. godkänna förvaltningens redovisning i övrigt

Kjell Karlsson

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av förvaltningschefens stab i samråd med planeringsavdelningen och driftavdelningen.

Bakgrund

Historik

Idrottsplatsen i Gubbängen planerades redan vid stadsdelens utbyggnad på 1940-talet. Den placerades med avsikt på avstånd från bostadsbebyggelsen i närhet av industriell verksamhet och intill den kommande Örbyleden. Idrottsplatsen rymmer verksamheter för fotboll, friidrott, bandy, speedway och tennis. Speedwaybanan anlades 1969. Under många år kördes även isracing på vintrarna men den verksamheten är sedan några år nedlagd för att minska störningarna i de kringliggande bostadsområdena. Någon ersättningsbana kunde inte erbjudas isracingsporten i Stockholms närhet. Avståndet från Speedwaybanan till de omgivande bostadsområdena är mellan 300 m till 1000m.

Tillståndssituation

Verksamheten bedrivs enligt ett tillstånd från länsstyrelsen 1989 utifrån villkoret att den maximala ljudnivån utomhus vid start respektive körning i heat med största möjliga antal cyklar får uppgå till högst 55 dB(A) i omgivande bostadsbebyggelse. Då begränsades körningarna till två vardagskvällar i veckan. Banan används inte längre för träningskörning utan har under senare år endast använts för tävlingar för stockholmsklubbarna Getingarna och Hammarby speedwayklubb. Speedwaysporten är väl medveten om problemen med störande buller från motorcyklarna och har utvecklat en ljuddämpare som numera finns på alla motorcyklar som deltar i tävlingar. Ljudet upplevs dock fortfarande som högt men anses av de speedwayintresserade vara en viktig del av hela tävlingsupplevelsen. Tidigare förekom även störningar från högtalarljudet vid tävlingarna men denna olägenhet har genom förbättringar av högtalarsystemet minskat.

Motorbanor är numera anmälningspliktiga verksamheter enligt miljöbalken och förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Anmälan ska behandlas av kommunens nämnd för miljöfrågor. Verksamhetsutövaren är därmed anmälningsskyldig till miljö- och hälsoskyddsnämnden varje gång banan är i drift alternativt att utövaren har ett frivilligt tillstånd för verksamheten. Enligt miljöbalken ska verksamhetsutövaren även ha ett egenkontrollprogram att följa med bl.a. rutiner för ljudmätningar, drivmedel, avfall mm.

För att kunna redovisa bullersituationen för miljöförvaltningen har idrottsförvaltningen gett Ingemansson Technology AB i uppdrag att genomföra ljudnivåmätningar i kringliggande bostadsområden.

Miljöförvaltningen har inför säsongen 2006 fått en redovisning av bullersituationen och förslag på åtgärder. Mätningarna visade på att gällande gränsvärden överskreds. Maximala ljudnivåer vid bostadsområdena låg då mellan 65-79 dB(A). Förvaltningen lämnade förslag till en rad åtgärder som skulle kunna dämpa bullret. Inför säsongen 2006 flyttades startplatsen så att ljudet från starten riktades mot industriområdet i Högdalen och en publikläktare placerades vid nordöstra hörnet med funktion att också utgöra bullerskydd.

Idrottsförvaltningen har hos länsstyrelsen ansökt om att gällande gränsvärden för speedwayverksamheten på Gubbängens IP ska ändras till riktvärden, vilket möjliggör överskridanden om de är av tillfällig art. Miljö och hälsoskyddsnämnden har i remissvar till länsstyrelsen vidhållit krav på att verksamheten ska ha ett gränsvärde för buller.

Länsstyrelsens miljöprövningsdelegation har nu genom kungörelse berett de som önskar att yttra sig över ansökan senast den 29 november 2006. Idrottsförvaltningen har dock begärt och fått förlängd remisstid så att man inväntar idrottsnämndens yttrande.

Buller och riktvärden

Naturvårdsverket har i allmänna råd om buller från bl. a motorbanor angett riktvärden för buller från dessa banor.

För bostäder gäller en maximal ljudnivå vid fasad på 60 dB(A) fram till kl. 19 00 och därefter 55 dB(A) fram till kl. 22 00. Vid uteplats i anslutning till bostad är maximalnivån satt till 70 dB(A).

Enligt tillämpningsanvisningar kan högre nivåer tillåtas vid ett lågt nyttjande. Detta bör enligt förvaltningen kunna tillämpas för Gubbängens speedwaybana.

I sammanhanget kan nämnas att bullerstörningen från Örbyleden som normalt finns i de kringliggande bostadsområdena är mellan 50 dB(A) och 64 dB(A). När flygplan till och från Bromma flygplats passerar kan bullernivån stiga upp mot 70 dB(A). Tillfälliga ljudstörningar i närmiljön förekommer också regelbundet t.ex. långtradare, mopeder, motorcyklar mm och kan uppgå till nivåer på 80 - 90 dB(A).

I Sverige exponeras cirka två miljoner människor för trafikbuller högre än 55 dBA utomhus vid bostaden. Samhällets målsättning är att antalet människor som utsätts för trafikbullerstörningar överstigande de riktvärden som riksdagen ställt sig bakom för buller i bostäder ska ha minskat med 5 procent till år 2010 jämfört med år 1998.

Vid en av de sista tävlingarna säsongen 2006 gjordes förnyade mätningar av bullersituationen. Samma företag som tidigare genomfört mätningarna genomförde även dessa mätningar. Mätningarna visar vissa förbättringar i bullersituationen, men visar samtidigt att gällande gränsvärden för buller inte klaras. De maximala ljudnivåerna uppgick i mätningarna till mellan 67 – 76 dB(A).

Bullerdämpande åtgärder

Idrottsförvaltningen redovisade i utlåtandet till Idrottsnämnden 2005-11-01 ett antal åtgärder som tillsammans skulle reducera bullerstörningarna från speedwaytävlingarna från de maxinivåer på mellan 74 dB(A) och 79 dB(A) som uppmätts på några mätpunkter ner till nivån 70 dB(A).

I den åtgärdsplan som redovisades skulle åtgärderna genomföras under åren 2006-2008.

Den del av arbetena som förvaltningen hann genomföra under våren har gett de resultat som förväntades i planeringsarbetet. Dock kvarstår arbeten att utföra under de närmaste åren för att störningsnivåerna ska komma ned till de nivåer som förvaltningen anser bör kunna accepteras. Det handlar bland annat om att placera bullerdämpande plattor på eller nära säkerhetsracket närmast speedwaybanan och på publikläktaren, samt att bygga bullerplank både i de nordvästra och sydvästra hörnen. Kostnaderna för åtgärderna kan uppskattas till minst 4 Mkr.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen anser att situationen är sådan att tillfälliga störningar från Gubbängens speedwayanläggning borde kunna accepteras av miljömyndigheten.

Förvaltningens bedömning är dock idag att det inte går att skapa en bullerreduktion för speedwayverksamheten som klarar uppställda gränsvärden för buller. Fortsatta investeringar i bullerskärmar kan ytterligare dämpa bullret men kommer inte att klara det gällande myndighetskravet från 1989.

Idrottsförvaltningen anser dock att frågan om ett höjt riktvärde måste klaras ut innan ytterligare resurser läggs ned i projektet.

Idrottsförvaltningen genomförde under våren en rad möten med miljöförvaltningen och länsstyrelsen för att om möjligt finna en gemensam handlingsplan för speedwayverksamheten som skulle kunna accepteras av de myndigheter som har att se till att villkoren i tillståndsprövande verksamheter innehålls. Att bullervillkoret om max 55 dB(A) från speedwaytävlingarna inte kunde innehållas stod ju klart.

Förvaltningen drev då linjen att det vore rimligt med en acceptans för avsteg från den maxnivå som fastställts 1989 med hänsyn till rådande förutsättningar. I Naturvårdsverkets allmänna råd om buller vid motorsportbanor mm (NFS 2004:16) hittar förvaltningen stöd för att yrka en tolerans för ett visst avsteg från reglerna:

Verksamheten vid banan är låg. Under 2006 har 20 tävlingar hållits. Kommande år kommer verksamheten att halveras då Getingarna inte längre kommer att tävla på banan. Från 2007 blir det ca 12 tävlingar per år. Tävlingsstillfällena är tidsmässigt relativt korta och det mer intensiva bullret varar i knappt 20 minuter per kväll. Ljudet tycks inte heller upplevas som störande av de närboende eller av andra som vistas i områdets närhet. I vart fall har staden inte mottagit några sådana klagomål.

Det är vidare en fråga om en etablerad stadsplanlagd verksamhet som funnits på platsen i närmare 40 år. Utövarna och övriga intressenter, såsom åskådare m.fl. kan räknas till tusental som stöttar sitt lag som har som målsättning att vara ett av landets främsta speedwaylag. Några alternativa placeringar av en speedwaybana finns, utifrån flera års utredningsarbete, inte i Stockholmsområdet, i vart fall inte inom rimliga ekonomiska ramar.

Det bör ytterligare anföras att bakgrundsljudnivån i området är hög. De intilliggande trafiklederna är starkt trafikerade och alstrar ofta ljudnivåer i spannet 65 dB(A)-70 dB(A). Också detta faktum torde bidra till att ljudet från speedwaytävlingarna inte upplevs som så störande då ljudet därifrån ofta maskeras av bullret från trafiklederna.

Oaktat allvaret med bullerstörningarna från speedwaytävlingarna kan idrottsförvaltningen konstatera att berörda myndigheter fullt ut accepterat etableringen av en stor bussdepå med dygnetruntverksamhet ca 100 m från det bostadsområde som exponeras mest av buller från speedwaybanan.

Idrottsförvaltningen hemställde i maj 2006 hos länsstyrelsen att få villkoret i tillståndet ändrat till en högre nivå än 55 dB(A) samt att detta värde skulle ses som ett riktvärde och inte som gränsvärde.

I denna fråga har nu miljöförvaltningen i Stockholm yttrat sig till Länsstyrelsen. Man framhåller numera att en anpassning till Naturvårdsverkets riktlinjer kan göras men att det värde som Länsstyrelsen då fastställer ska vara utformat – inte som ett riktvärde som idrottsförvaltningen önskat - utan som ett gränsvärde som då aldrig får överskridas.

Om denna uppfattning vinner Länsstyrelsens gehör måste gränsvärdet sättas på en nivå med de faktiska bulleremissionerna, dvs. högst 76 dB(A). På sikt kan gränsvärdet sänkas när de planerade investeringarna i bullerdämpande åtgärder genomförs.

De åtgärder som förvaltningen planerar att genomföra under de närmaste åren kommer att sänka bullerstörningen i kringliggande bostadsområden till 62 dB(A) - 70 dB(A). Förvaltningen anser att det är denna nivå som bör utgöra bedömningsnivån för ett nytt riktvärde.

Om det inte sker en villkorsändring i enlighet med idrottsförvaltningens framställan till länsstyrelsen som skulle möjliggöra tillfälliga störningar över fastställda bullervärden återstår, enligt förvaltningen, ingenting annat än att inför säsongen 2007 helt lägga ner verksamheten. Förvaltningen kan inte ta på sitt ansvar att gå emot gällande lagstiftning och inte heller ignorera de myndighetskrav som miljöförvaltningen framför.

Sammanfattningsvis anser förvaltningen i första hand att Länsstyrelsen bör besluta om ett riktvärde anpassat till den faktiska bullersituationen, alternativt beslutar om ett realistiskt gränsvärde utifrån vad som är möjligt att uppnå i form av bullerdämpande åtgärder.

SLUT